■ گرد و خاک و غباری انبوه سراسر خیابانهای جنوب را فرا گرفته بود و هرکس منتهای کوشش را داشت که زودتر از شهر خارج شود و خود را از جهنم سوزان پایتخت که به دست سالداتهای روسی در حال سقوط بود برهاند .

هرمزگان شناسی

ماهیهای خوراکی خلیج فارس

شیر ماهی: شیر ماهی در خلیج فارس زیست و صید می شود و دارای اسکلت استخوانی است. ماهی شیر تقریباً به شکل هواپیمای جت است و رگه های عرضی تیره به مقدار کم و روی بدن ماهی مشاهده می شود و تقریباً شبیه ماهی قباد بوده اما از آن بزرگتر است.

هوور یا تن: این ماهی دارای گوشتی پرخون به رنگ شکلاتی تیره است و در بنادر خلیج فارس از آن برای

تهیه ماهی سوری استفاده می کنند.

کولی: همان کوسه است که در داخل دهان دارای دندانهای مخروطی نوک تیز و بسیار برنده است. از انواع کولی می توان به انواع زیر اشاره کرد: کولی بلند، کولی بی دندان، کولی پنگ، کولی جرجور (ظاهراً این کوسه نوزاد خود را در شکم پرورش داده و بعد به دریا رها می سازد).

شوریده: این ماهی که در بندرعباس موش دندان نامیده می شود در جلوفک دو دندان شبیه دندان موش دارد و رنگ بدن آن در پشت و در قسمت شکم نقره ای می باشد و پولک های آن ریز است.

حلوا: این ماهی از انواع ماهی استخوانی است که دو نوع حلوا سفید و حلوا سیاه دارد. ماهیهای حلوا عموماً در دریا زندگی کرده و وارد خلیج کوچک چابهار و خورموسی شده و تغذیه می کنند و در زمستان و اواسط پاییز به دریا می آیند.

شورت: بدن ماهی شورت نقره ای با اثرات تیره در پهلوهاست. دارای ۱۱ تا ۱۲ شعاع در باله پشتی است. ماهی شورت بیشتر در شن و یا روی شن و در کنار دریا زندگی می کند.

سرخو: نام دیگر این ماهی حمرو یا سبیتی است. رنگ آن قرمز متمایل به صورتی می باشد و دارای گردن ضخیم و گوشتالویی است، دهان سرخو بزرگ بوده و کوهان دارد، وزن آن به سه تا چهار کیلو هم می رسد. از انواع آن می توان به سرخوی دم سیاه، سرخوی خونی، سرخوی کم پولک و ... اشاره کرد.

شهری: رنگ این ماهی سفید مایل به زرد و دارای پولک است، لبه سرپوش آبشش نوعی از آن قرمز درخشنده است. از سخت پوستان و نرم تنان تغذیه می نماید، از انواع آن می توان به شهری خال قرمز، دراز صورت، جلادار، نوار زرد و قوزی چشم درشت اشاره کرد.

سنگسر یا دختر ناخدا: تقریباً دراز و به رنگ سفید و مات بوده، پشت سرش مثل سنگ سفت و شکم و پهلوهایش دارای پولکهای کاملاً نقره ای است. رنگ بدن در ماهی بالغ خاکستری با جلای نقره ای می باشد.

میش ماهی یا ماهی کر KER: ماهی درشت و بزرگی است، رنگ شکم آن تقریباً کاهی سفید و سرش بزرگ است، پولکهای نسبتاً پهنی داشته و در پشت قهوه ای رنگ و در ناحیه شکم سفید متمایل به زرد می باشد.

گاریز یا کاریز: ماهی کوچکی است به اندازه ۱۰ تا ۱۵ سانتیمتر یا بیشتر به وسیله مشتا یا حدر صید می شود.

بیاه: این ماهی بزرگ و شبیه ماهی راشگو است ولی سرش پهن تر می باشد و در بیشتر مواقع در سطح آب شناور است.

راشگو: این ماهی در آبهای گرم و ساحل شنی به مقدار خیلی کم یافت می شود ولی طرفداران بسیار دارد. پشت این ماهی سرمه ای کم رنگ و شکم آن نقره ای است. ماهی راشگو نسبتاً بزرگ و دارای گوشت لذیذی است، ضمناً خیلی زود صید می شود.

قباد: این ماهی در قسمت شکم نقره ای رنگ و در سراسر پشت سیاه می باشد و در زمره ماهیان پرطرفدار جنوب

می باشد.

سچل: این ماهی را سه کله، سکله هم می نامند و معتقدند که در اصل سگ کله بوده است، رنگ آن سیاه روشن است، طول آن نیز گاهی به شصت سانتیمتر می رسد و گوشت خوشمزه ای دارد و از خانواده تن ماهیان است.

صافی یا ساقی: دو نوع دارد. صافی عجمی، با رنگ سیاه (یا قهوه ای متمایل به سبز) و لکه های سفید و ماهی صافی عربی با رنگ قهوه ای روشن تا سبز و شکم نقره ای. این ماهی در ماههای تیر و مرداد و شهریور در آبهای خلیج فارس فراوان است و با گرگور صید می شود. جثه ماهی صافی کوچک است و طول بزرگترین آن به سی وپنج سانتیمتر می رسد و گوشت لذیذی دارد.

ساردین: ساردین یا حشینه یا مومخ دارای رنگ سفید است و طول آن بین ۱۰ تا ۲۰ سانتیمتر می باشد. پشت این ماهی متمایل به رنگ آبی، پهلوها نقره ای و بدن دراز و استوانه ای می باشد. در بنادر و جزایر خلیج فارس این ماهی را نمک سود کرده و با آن مهیاوه تهیه می کنند.

دیده ها

شنیده ها

ما چهار سوار ساعت یازده بعد از ظهر به اداره وابسته نظامی وارد و بلافاصله به اطاق ناهارخوری دعوت شدیم آقایان کانیتس وابسته نظامی و لیتن و دیگر افسران آلمانی و روح الله خان میکده ترجمان آقای یاور کانیتس گرد سفره شام نشسته بودند . آقای سروان هاوک مشاهدات خود را برای وابسته نظامی گزارش کرد . آقای لیتن که نزدیک ساختمان اداره وابسته نظامی بود رفت تا آخرین اطلاعات را به پرنس رویس وزیر مختار آلمان برساند . علت این اقدام آقای لیتن آن بود که هنوز دوستان ایرانی پرنس رویس از رفتن او به سفارت آمریکایی بی اطلاع بودند و به او دسترسی نداشتند تا خبر ها را به او برسانند. نزدیک ساعت ۱۲ آقایان افسران به اطاق های خود رفتند و به کارهای خود مشغول شدند و آقای کنت کانیتس به هریک سفارش کرد که ساعت شش صبح برای حرکت آماده باشند .

نگارنده به اتفاق یاور هاز و سروان هاوک به اطاق دفتر رفتیم و هریک در یک صندلی راحتی افتاده و به استراحت پرداختیم زیرا در اطاق سروان هاوک یک تخت سفری بیشتر نبود آقایان افسران آلمانی (یاور هاز و سروان هاوک) خاموش بودند و شاید به خواب رفتند ولی من در افکار و خیالات گوناگون چنان مشغول شدم که تا سپیده دم پلک بر هم نگذاشتم اطاق ما در ظلمت شب فرو رفته بود و چشم جائی را نمی دید. در آن زمان چراغ برق نبود و وسیله روشنائی به چراغ نفتی منحصر بود که در موقع خواب خاموش می کردند و از چراغ های کوچک خواب هم در ادارات استفاده نمی کردند .

این اطاق هر چند اطاق کار سروان هاوک بود ولی چنانکه گفته شد در گوشه آن یک تخت سفری موجود بود اگر هم احیاناً چراغ خوابی در اطاق خواب آقایان وجود داشت چون این محل اطاق و چراغ خواب نداشت من هم نمی خواستم خود را از دو افسر آلمانی کمتر دانسته و تقاضای چراغ کوچک خواب کنم .

اولین فکری که به سرم آمد این بود که فردا قوای مهاجم روس در تهران پایتخت وطن من چه خواهند کرد و در این شهر چه جنایاتی مرتکب خواهند شد ؟

آیا فردا در تهران قضایای مورخ ۹ محرم ۱۳۳۰ قمری تبریز و شهید شدن ثقه الاسلام و سایر آزادی خواهان و مخالفان سیاست روسیه تکرار خواهد شد ؟

آیا فردا در تهران واقعه یوسف خان قرائی و سید محمد طالب الحق که در تاریخ دهم ربیع الثانی ۱۳۳۰ قمری به توپ بستن حرم مطهر حضرت رضا علیه السلام و کشته شدن دویست تن از زوار و اهالی مشهد منجر شد تجدید خواهد شد ؟

اگر این بار روسها پایتخت را تصرف کردند و قرار داد ۱۹۰۷ عملا اجرا شد ، حکومت دست

■ میرزا ابولقاسم خان کحال زاده
قسمت چهل و نهم

■ خاطرات میرزا ابولقاسم خان کحال زاده (منشی سفارت امپراتوری آلمان در ایران)در این کتاب مشکلات ایران در جنگ بین المللی ۱۹۱۸-۱۹۱۴ و غارت و چپاول بیگانگان بر سرزمین پهناور ایران بررسی شده است تا نسل جوان و پوینده ما از جفاهایی که بر ایران وارد شده آگاه شوند و بدانند در طول تاریخ چه وقایعی رخ داده است.

■ با تشکر از فریدون دبیری

نشانده روسها با ساکنان تهران چه معامله ای خواهند کرد و مدت تسلط آنان در این ملک چقدر طول خواهد کشید ؟

آنچه را در اول شب در خیابان ها و کوچه های پایتخت دیده بودم از گریه و زاری کودکان و دعا و ندبه زنانی که مردان خود را زیر قرآن رد می کردند و بیم و هراس کسانی که با هر نوع وسیله به طرف حضرت عبدالعظیم علیه الاسلام می گریختند یک لحظه از جلو چشمان من دور نمی شد . می اندیشیدم این همان سرباز روسی است که زمان صلح که جنگی در میان نبود می خواست من و پدرم را با گلوله بکشد اکنون که اعلان جنگ داده اند و قشون فاتح هستند چه معامله ای با ما خواهند داشت ؟

هیچ فراموش نمی کنم که در سال ۱۳۳۰ قمری به اتفاق پدرم به زرگنده رفته بودیم . در یک شب مهتاب پدرم به اتفاق من و برادر کوچکم از بستر رودخانه زرگنده تا درب سفارت روس رفتیم و بر سنگی نشستیم و منظره مهتاب و جریان آبی که در رود می گذشت تماشا می کردیم ، دو سالدات روس که در باغ سفارت پشت نرده های چوبین پاس می دادند با هم گفتگو داشتند و می خواستند ما را با تیر بزنند .

پدرم چون به زبان روسی کاملا آشنا بود فوراً دست ما را گرفت و به راه افتاد و همین که از دید سالدات های روس دور شدیم جریان را به ما گفت.

در هرحال از این فجایع در ایران بسیار زیاد دیده شده و از آن جمله است بمباران مجلس شورای ملی و کشتار روز ۲۳ جمادی الاول ۱۳۲۶ قمری به یاور لیاخوف (ل ی ا خ و ف) فرمانده روسی قزاق . با این خیالات وحشتناک در کشاکش بودم که سپیده صبح دمید. برای ادی فریضه برخاستم و بر زمین خالی از فرش نماز خواندمو در انتظار آنان نشستم .

بعد از نیم ساعت جنب و جوش شروع شد افسران آلمانی و نظامیان اطریش و کارگان حاضر شده، آقای گراف کانیتس وابسته نظامی با تمام افراد به خوشروئی و ملاطفت سخن گفت و دستور حرکت داد. من و یاور هاز و سروان هاوک و عبدالکریم سرباز عثمانی ، هر چهار تن از روی خندق گذشتیم به طرف یوسف آباد محل هنگ ژاندارمری رفتیم .

هنوز یک قسمت از افراد ژاندارم در حال حرکت بودند . آقای هاوک با افسر فرمانده ژاندرمری مذاکراتی کرد و فوراً پیش آمده گفت شاه امروز پیش ظهر از تهران به طرف قم حرکت می کند .

کلنل ادوال با عداه ای ژاندارم به کخ گلستان رفته اند تا در موقع عزیمت شاه همراه وی باشند .

ساعت شش و نیم صبح سواره از دروازه یوسف آباد به شهر وارد شدیم و از وسط آن گذشتیم و به طرف خیابان برق و حضرت عبدالعظیم (ع) حرکت کردیم . با وجود اینکه هنوز آفتاب بالا نیامده بود ولی مردم پیاده و سواره بر اسب و قاطر و درشگه بسوی حضرت عبدالعظیم (ع) در حرکت بودند و حتی عده ای سوار بر شتر می رفتند . چند کجاوه و پالکی حامل زنان نیز دیده می شد . آثار ترس و وحشت فوق العاده در چهره فراریان هویدا بود .

گرد و خاک و غباری انبوه سراسر خیابانهای جنوب را فرا گرفته بود و هرکس منتهای کوشش را داشت که زودتر از شهر خارج شود و خود را از جهنم سوزان پایتخت که به دست سالداتهای روسی در حال سقوط بود برهاند .

با همه اینها من روحیه ای خوب داشتم و بسیار خوشحال بودم که در این جهاد که از طرف عموم وطن پرستان و آزادی خواهان تهرانی به این حدت و شدت شروع شده است و همه خانه و زندگی خود را رها کرده راه سفر پیش گرفته اند من هم که جوان ۱۷ ساله هستم دیار وتبار خود را ترک گفته ام و رنج سفر را با جان و دل خریده ام . شاید انشاءالله بتوانم خدمت انجام دهم خصوصاً که اسبی هم زیر پا دارم و پیاده نیستم تا از قافله دور بمانم .

دوشنبه ۷ محرم ۱۳۳٤ قمری =۲۳ آبان ۱۲۹٤ شمسی = ۱۵ نوامبر ۱۹۱۵ میلادی

دیشب همه شب جمعیت انبوه از آقایان علما و نمایندگان مجلس شورای ملی و رجال خارج شدند.

صبح روز دوشنبه تا ساعت ۸ تمام خیابانها و باغات حضرت عبدالعظیم (ع) و صحن امامزاده و اطاقهای مقابر اطراف صحن از جمعیت مالامال بود .

مردان تاریخ

جلال الدین دوانی،فقیه و عالم

جلال الدین دوانی به سال ۸۳۰ هجری قمری در قریه دوان کازرون شیراز بدنیا آمد . نسبت وی به محمد بن ابی بکر تربیت یافته محضر مولای متقیان علی (ع) می رسد .

جلال الدین دوانی از متکلمان شیعه به حساب می آید و دارای تالیفات علمی زیادی است .

جلال الدین علوم مقدماتی را در محضر پدرش که از شاگردان میر سید شریف جرجانی بود قرار گرفت . سپس به تحقیق درباره فلسفه و علم کلام و منطق پرداخت .

جلال الدین دوانی به سیر آفاق وانفس علاقه داشت و از این راه اندوخته های فراوانی کسب کرد .

چنانکه مولف روضات الحیات در کتاب خود آورده : "بیشتر اشتغالات تعلمی جلال الدین در دوان بود . حتی برای مطالعه خویش در بالای کوهی که مشرف بر نقطه ای چمن زار وسیع و سرسبز و مناظر دلفریب است منزل عالی بنا کرد ".دوانی در جوانی برای تکمیل معلومات در دارالعلم شیراز از محضر دانشمندان و حکمای بزرگ عصر کسب فیض نمود .

قاضی نورالله شوشتری در مجالس المومنین می گوید.

"جلال الدین در شیراز و آن محیط غربت چنان تنگدست بود که قدرت بر بهای روغن چراغ نداشت . گاهی کتاب بدست می گرفت و در پرتو نور چراغی که خود نداشت که شبها در دهلیز مدرسه می افروختند ایستاده و مطالعه می نمود ."

جلال الدین بعد از کسب کمالات به درجه رفیعی از علم رسید و تنها کسی که در شیراز می توانست از لحاظ علم و حکمت و فلسفه با او برابری کند ، سید صدر الدین دشتکی شیرازی بود . مباحثه او با امیر صدرالدین محمد معروف است . به گفته خواندمیر، مولف حبیب السیر، دامنه مباحثات و مناظرات جلال الدین و امیر صدر محمد آنقدر بالا گرفت و مورد توجه واقع شد که هر کس والی شیراز می شد، مجلس می گرفت و مورد توجه خواص واقع می شد و آن دو نابغه بزرگ را دعوت می کردند تا در حضور علما و فضلا به بحث و مناظره علمی بپردازند و حضار از بیانات این حریفان مستفید گردند .

شخصیت علمی و اجتماعی جلال الدین تا آنجا رسید که جهانشاه قراقوینلو ترکمان آسیای صغیر او را به وزارت خود برگزیدند و در زمان سلطان یعقوب بایندری به سمت قاضی القضات فارس منصوب شد . وی تا آخر عمر به تدریس و قضاوت مشغول بود . جلال الدین دوانی ذوق شعری هم داشت و این بیت از اوست :

مرا به تجربه معلوم گشت در آخر حال
که قدر مرد به علم است و قدر علم به مال

تالیف جلال الدین زیاد است . او دارای اطلاعات وسیع در علوم مختلفه بود و کتابهائی به زبانهای عربی و فارسی نوشته است . تالیفات او را بالغ بر نود جلد قید کرده اند . اهمیت مقام علمی جلال الدین از این جهت است که در علم اخلاق و طب و کلان و تفسیر و هندسه و هیئت و منطق صاحبنظران بوده است .

وی در کتاب علم النفس و روان شناسی خود ، مطالب علمی مهمی را عنوان کرده است .

می توان گفت که در تمام علوم زمان خود متبحر بوده است. فهرست تالیفات او بقرار زیر است : تفسیر قرآن مجید ۷ جلد. فلسفه و کلام ۲٤ جلد . منطق ۷ جلد. فقه و اصول و حدیث ۸ جلد . هیئت و هندسه و ریاضی ۵ جلد.

اصلاف و ادبیان فارسی و علوم عربیه ۷ جلد. جلال الدین دوانی در سال ۹۰۸ه.ق به علت آشفتگی اوضاع فارس و زوال قدرت دولت آق قوینلو از شیراز خارج شد و در نزدیکی کازرون به سپاه سلطان ابوالفتح بایندری برخورد نمود .

سلطان که او را شناخت به وی احترام فراوان کرد و او را به لشکر خود برد .ولی (دوانی) در آنجا بیمار شد و پس از سه روز دار فانی را وداع گفت . به دستور شاه جسد او را به (دوان) برده و در مقبره مولا جلال الدین بخاک سپردند.

محیا، شاعری از جنوب

سید محی الدین متخلص به «محیا» یکی از شعرای معروف در قرن یازدهم هجری م به سال ۱۰۱۵ یا ۱۰۲۰ ه.ق در روستای «کال» زاده شد. او از اولاد «سیدکامل پیر» و یکی از دانش آموزان «شیخ عبادالله انصار» و از ارادتمندان «شیخ حسن بستکی» بوده است. محیا شاعری خوش قریحه و از صالحین زمان خود و عارفی مشهور در هرمزگان و نواحی لارستان بود. از همین رو، دو بیتی های او ورد زبان مردم این مناطق است.

دو بیتی های محیا به اصطلاح محلی در نواحی مختلف، به «شلوا» ، «شروا» و «شروند» مشهور است. محیا از نظر تاریخی دوران حکومت شاه عباس، شاه صفی، شاه عباس دوم و... تا دوران شاه سلطان حسین و اوایل سلطنت نادر را دیده است.

محیا معاصر با شعرائی همچون صائب تبریزی، کلیم کاشانی و ... بوده و از سبک هندی پیروی می کند. محیا به اسلام عشق می ورزید و به ایران علاقه ای وافرداشت و به شهرهای بزرگ علمی روزگارش در کشور مسافرت کرد و با شاعران و علمای آن جا به مباحثه و مناظره و مشاعره پرداخت. قرآن را حافظ بوده، حضرت محمد (ص) را محبوب و معشوق خود می دانست و به حضرت علی (ع) و فرزندان آن بزرگوار عشق می ورزید و خود را از نسل آن حضرت می دانست.

محیا شاعری است که در لفظ دری را به پای شاهزادگان و امیران نمی ریزد و پیوسته به یاد ستمدیدگان، دل می سوزاند. از همین رو، سروده های از دل برخاسته بر دل می نشیند. این عارف پاک باخته و ترانه سرای دل سوخته جنوبی بین ۱۰۰ تا ۱۲۰ سال عمر کرد.

نمونه هایی از شعرهای محیا:

خدایا روز امیدم سرآمد
شب نو میدیم اندر برآمد
زاول تا به آخر عمر محیا
به تاراج دو زلف دلبر آمد
بهار آید زمین گلجوش گردد
در آید یار و اطلس پوش گردد
در آید یار محیا با جوانی
گل و بلبل به هم بیهوش گردد

جاسک؛ دروازه خلیج فارس و تحولات آن در عصر صفوی

جاسک دارای قابلیت های بندری ، شیلاتی و بازرگانی می باشد و هم اکنون به عنوان قطب صیادی استان هرمزگان و کشور مطرح است .

آب های جاسک از نظر دریانوردی و منابع صید ، دارای ارزش ویژه ای است . شهر جاسک از قدیمی ترین شهرهای استان هرمزگان است که در کتاب های مختلف تاریخی و جغرافیایی از آن نام برده شده است .

مردم جاسک با روحیه قوی و دلاوری در طول تاریخ با هجوم استعمارگران به خلیج فارس و دریای عمان از آب و خاک کشور صیانت نموده اند .

محمد صبوی

تاریخ خلیج فارس، بنادر و جزایر فارس دارای فراز و نشیب های زیادی می باشد . یکی از نقاط حساس و مهم در مدخل خلیج فارس بندر جاسک می باشد که در طول دوران گذشته کمتر مورد توجه و بررسی قرار گرفته است .

اطلاعات مکتوب و کاملی از وضعیت جاسک در دوران صفویه وجود ندارد ولی به دلیل موقعیت و شرایط خاص مورد توجه استعمارگران در دوران صفویه وجود ندارد ولی به دلیل موقعیت و شرایط خاص مورد توجه استعمارگران (انگلیس ،پرتغال و هلند) در دربار صفویه بوده است و از آن به مدت چندین سال به عنوان بندر تجاری مورد استفاده قرار گرفته است و باب تجارت ایران با خارج از کشور ، از این بندر گشوده شده است.

این مقاله سعی دارد تا با شناخت تحولات تاریخی موجب بینش و شناخت بیشتر شده و امید است گامی هر چند کوچک برای تحقیقات گسترده باشد ، روش تحقیق این مقاله کتابخانه ای و اطلاعات از منابع ، کتاب ها ، مجله ها ، سفر نامه ها و نتایج تحقیق محققان جمع آوری شده است .

مقدمه:

خلیج فارس همواره به عنوان یکی از کانون های مهم، حساس و استراتژیک در جهان به خصوص در دنیای پرتنش و پر هیاهوی امروزی است .

نام خلیج فارس ، یکی از کهن ترین اسامی جغرافیایی است و زادگاه تاریخ و گهواره تمدن جهان است و اولین مرکز دریانوردی جهان به شمار می رود ، علاوه بر اهمیت سیاسی از لحاظ اقتصادی ،دارای ذخایر، ثروت ها و توان های فوق العاده ای است و بالطبع جزایر و بنادر آن دارای موقعیت نظامی و اقتصادی مهم و ممتازی می باشند .

موقعیت جغرافیایی جاسک

جاسک در منتهی الیه جنوب شرقی استان هرمزگان واقع شده است و از شمال به رشته کوه های بشکرد، از جنوب به دریای عمان و از شرق به استان سیستان و بلوچستان منتهی می شود .

شهر جاسک به صورت شبه جزیره ای بر روی جلگه ساحلی دریای عمان قرار گرفته است و از طرف جنوب، غرب و شمال به وسیله دریای عمان احاطه شده است.

جاسک دارای قابلیت های بندری ، شیلاتی و بازرگانی می باشد و هم اکنون به عنوان قطب صیادی استان هرمزگان و کشور مطرح است .

آب های جاسک از نظر دریانوردی و منابع صید ، دارای ارزش ویژه ای است. شهر جاسک از قدیمی ترین شهرهای استان هرمزگان است که در کتاب های مختلف تاریخی و جغرافیایی از آن نام برده شده است . مردم جاسک با روحیه قوی و دلاوری در طول تاریخ با هجوم استعمارگران به خلیج فارس و دریای عمان از آب و خاک کشور صیانت نموده اند .

اهمیت استراتژیک و جغرافیایی تاریخی جاسک

کرانه های دریای عمان از جمله سواحل مهمی است که به علت دستیابی سریع به اقیانوس ها و آب های آزاد دنیا از نظر سوق الجیشی و ایجاد بندرگاه ها و مناطق آزاد بسیار قابل ملاحظه است .

عمق زیاد آب، مقاومت طبقه های ساحلی ، دور بودن از فضای کشورهای عربی ، توانایی طبیعی بنادر در حوزه خلیج فارس از طریق کنترل تنگه هرمز و اشراف آن بر سواحل جنوبی دریای عمان و معبر خروجی نفت به دریای آزاد، توان استراتژیک سواحل این منطقه را بالا برده است .

به همین دلایل استعمارگرها و به ویژه انگلیسی ها به این حوزه توجه ویژه ای داشتند و دریا همواره نقش مهمی در اتصال مستعمره های خاورمیانه ای با شبه قاره هند ایفا نموده است.

جاسک به عنوان یکی از نقاط حساس به علت واقع شدن در مدخل خلیج فارس ، همواره به عنوان دروازه و نگهبان خلیج فارس ، محسوب می شود و از این لحاظ دارای یک موقعیت استثنائی در خارج از تنگه هرمز است و به علت واقع شدن در سواحل دریای عمان می تواند نقش مهمی در تامین نیازهای واردات و صادرات کشور داشته باشد و همچنین با اشراف به دریای عمان و اقیانوس هند و با توجه به رفت و آمد کشتی ها از این محل دارای موقعیت نظامی مهمی است.

بندر جاسک از لحاظ بازرگانی دارای موقعیتی مطلوب در گذشته بوده است و بین ساکنان آن و نقاط همجوار و کشورهای مختلف روابط تجاری و جود داشته است و به همین سبب گاهی مطمع نظر کشورهای استعمارگر خارجی مانند پرتغال ، هلند ، انگلیس و حکومت های مختلف داخلی و به ویژه صفویان بوده است.

تحولات جاسک در زمان صفوی

در آستانه قرن دهم هج ی، جاسک تحت اداره مستقیم امیر مکران قرار داشت .

مکران از آخرین بخش های ایران است که صفویان توانستند قدرت خود را در آن گسترش دهند و مشکل صفویان جهت استقرار قدرت در سایر بخش های ایران ، دوری از مرکز حکومت و اوضاع داخلی این ناحیه موجب تاخیر در گشودن این بخش از ایران شد .

در این دوره به دلیل ضعف حکومت مرکزی ایران ، امرای محلی در ناحیه مکران از قدرت فوق العاده ای برخوردار شدند و فعالین امیر مکرام، تجارت دریایی ایران و هند را مختل ساخت و شاه اسماعیل صفوی که توان مقابله کامل با آن نداشت از نیروهای پرتغالی مستقر در هرمز کمک طلبید .

قراردادی که در سال ۹۲۱ قمری/ ۱۵۱۵ میلادی بین پادشاه ایران و آلبوکرک بسته شد ، متضمن کمک پرتغالیها برای سرکوب کردن شورش امیر مکران بود که منابع پرتغالی قدرت او را تا منطقه جاسک تایید کرده اند .

سیاست بسط قدرت صفویه در سواحل خلیج فارس در سال ۱۰۰۱ قمری /۱۵۹۳ میلادی با فتح لارستان وارد دوره ای جدید شد .

نواحی مختلف قلمرو امیر نیمه مستقل لارستان که منطقه ساحلی جنوب ، حد فاصل بندر طاهری تا میناب را شامل می شد دراختیار ا...وردی خان ، سردار مشهور شاه عباس قرار گرفت و به این ترتیب بندر جاسک در محدوده حکومتی فارس قرار گرفت و تحت نظر مستقیم حکومت صفوی اداره می شد .

با روی کار آمدن شاه عباس و توسعه قدرت مرکزی آن به نواحی جنوب ایران ، نخستین نشانه های حضور نیروهای صفوی در منطقه جاسک در سال ۱۰۱۷ قمری ۱۶۰۸ میلادی به چشم می خورد .

در این سال شورش گسترده ای به رهبری ملک شمس الدین ، علیه اژدها سلطان افشار -حاکم صفوی مکران- روی داد شاه عباس ، ورزی سلطان -حاکم سیستان- را مامور سرکوب این شورش نمود . نیروهای شورش به رهبری ملک شمس الدین و برادرش ملک بهادر در منطقه پراکنده شدند .

درگیری ها تا سال ۱۰۱۸ قمری/ ۱۶۰۹ میلادی ادامه یافت و در نهایت نیروهای صفوی موفق به شکست ملک شمس الدین و برادرش شدند . سران شورشی پس از پذیرش انقیاد دولت صفوی و پرداخت مالیات معوقه آزاد گردیدند .

امرای مکران یک بار دیگر در سال ۱۰۲۲ قمری، ۱۶۱۳ میلادی علیه حکومت صفوی دست به شورش زده و تجارت دریایی و زمینی جنوب را مختل کردند .

اختلاف های روبه گسترش شاه عباس و پادشاه اسپانیا در مساله هرمز (در این دوره) باعث تسهیل روابط ایران و انگلیس شد .

در مبلمان زندگی ،هرگز صندلی صرفه جوئی آب را فراموش نکنید
زیرا ممکن است توسط مصرف اشغال شود
روابط عمومی شرکت آب و فاضلاب استان هرمزگان